

MINISTERUL EDUCAȚIEI CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ

INSTRUMENT PRINCIPAL - INSTRUMENTE CU COARDE

CICLUL INFERIOR AL LICEULUI

Clasa a IX-a

**Curriculum diferențiat pentru filiera vocațională, profil artistic, specializarea muzică
Secția instrumentală - instrumentele orchestrei simfonice**

*Aprobată prin ordin al ministrului
Nr. _____ / _____*

București, 2009

NOTA DE PREZENTARE

În învățământul vocațional artistic muzical, studiul instrumentelor reprezintă disciplina principală în pregătirea de specialitate a elevilor. În planul cadru de învățământ, această disciplină se predă individual. Prin această programă, se intenționează optimizarea și eficientizarea sistemului de pregătire artistică de specialitate, care să permită evaluarea cu acuratețe, a deprinderilor, a cunoștințelor și a competențelor dobândite. De asemenea, prin această ofertă educațională este posibilă conturarea traseelor individuale de evoluție profesională a tinerilor muzicieni-instrumentiști, prin adaptarea repertoriilor și a modalităților de abordare a acestora la particularitățile lor intelectuale, afective și motrice.

Pregătirea de specialitate a elevilor de la profilul artistic, specializarea muzică, presupune valorificarea achizițiilor învățării dobândite prin educația de bază (disciplinele din trunchiul comun), ca modalitate de asigurare a egalității de șanse și de întregire a formării intelectuale, estetice și morale a elevilor.

Curriculumul pentru instrumentele muzicale care se studiază în școlile de profil include următoarele elemente de noutate:

- studiul instrumentului **nu numai ca „adjuvant”**, pentru întregirea culturii generale, cum era considerat în abordarea anterioară, ci **ca un sistem de competențe care includ cunoștințe, abilități și atitudini specifice interpretului cultivat și viitorului specialist;**
- **pregătirea de specialitate a elevilor**, prin curriculumul diferențiat, ca **mijloc de orientare a acestuia spre trasee ulterioare de pregătire superioară și ca posibilitate de atingere a unui nivel superior de performanță în interpretare;**
- **parcursul repertoriului nu ca un scop în sine, ci ca mijloc pentru atingerea competențelor interpretului și ca element indispensabil desăvârșirii personalității artistului în devenire și a viitorului consumator avizat de artă.**

Acest document reprezintă pentru profesor un instrument de lucru ce permite deplasarea accentului de pe acumulările sterile de cunoștințe, pe utilizarea acestora în practica muzical-instrumentală, de pe caracterul informativ al pregătirii de specialitate, pe cel formativ, aplicativ, centrând procesul didactic pe elev și pe opțiunile sale.

Programa școlară pentru instrumentele orchestrei simfonice cuprinde:

- *competențe generale* care evidențiază achizițiile învățării, la finalul învățământului liceal, specifice interpretării instrumentale, comune pentru toate instrumentele;
- *competențe specifice și conținuturi*, structurate pentru fiecare an de studiu, particularizate pentru fiecare grupă de instrumente, după cum urmează: instrumente cu coarde, instrumente de suflat și instrumente de percuție;
- *valori și atitudini*, ca rezultate ale instruirii care nu pot fi definite în termeni de acțiuni sau de comportamente observabile imediat și ușor evaluabile. Acestea reprezintă un rezultat al întregului demers didactic cu specific artistic, la care elevul participă, comune pentru toate instrumentele;
- *sugestii metodologice*, oferite ca sprijin pentru cadrul didactic și se referă la detalieri privind: conținutul învățării, metode, activități și procedee didactice, recomandări cu privire la abordarea repertoriului, precum și sugestii privind evaluarea continuă și sumativă în scopul orientării cadrului didactic în procesul de predare-învățare a unui instrumentului muzical;
- **repertoriul este un mijloc de realizare a competențelor. Parcursul acestuia nu constituie un obiectiv în sine, important fiind progresul elevilor în învățare, progres evident prin urmărirea competențelor demonstrate de aceștia.**

Actuala structură a programei solicită o abordare flexibilă în demersul didactic, a căilor, a metodelor și a mijloacelor adecvate individualității elevului.

Prezenta programă este valabilă și pentru unitățile de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale.

COMPETENȚE GENERALE

1. Operarea cu elemente de limbaj specific, în abordarea creațiilor muzicale
2. Valorificarea potențialului creativ în interpretare, operând cu limbajul de specialitate propriu artei muzicale

VALORI ȘI ATITUDINI

- Conștientizarea contribuției muzicii la constituirea fondului cultural comun al societății
- Disponibilitatea pentru receptarea specializată a creației muzicale aparținând fondului cultural național și universal
- Receptivitatea față de diversitatea culturală
- Disponibilitatea de a transfera în viața socială valori estetice autentice
- Manifestarea inițiativei în susținerea propriilor opinii estetice

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

COMPETENȚE SPECIFICE	CONȚINUTURI
1.1. Recunoașterea auditivă (intuitivă) a interpretării după scriitura armonică, de factură tonală	Repertoriul clasic: monodia acompaniată a sec. al XVII - lea - al XVIII-lea
1.2. Analizarea elementelor de limbaj din textul muzical, corelate cu tehnica instrumentală corespunzătoare	Elemente de limbaj: - tonalități: intonația funcțională - coma sintonică
1.3. Descifrarea partiturii muzicale, la prima vedere	- egalizarea tonurilor și a semitonurilor în intonație, ascendent și descendent, cu excepția sensibilei - ritm, metru, tempo (egalitatea pulsației metrice) - dinamica, nuanțarea naturală
1.4. Redarea textului muzical corelată cu elemente de tehnică instrumentală, asigurând fluiditatea discursului muzical	Stereotipul dinamic, în execuția textului muzical
2.1. Interpretarea textului muzical, punând în evidență forma acestuia	Elemente de structură a melodiei (motiv-temă) Formele muzicale specifice clasicismului: - forma de lied - forma de sonată - rondo - menuet - tema cu variațiuni Mijloace tehnice de expresie: nuanță, accent, cezură, agogică mică
2.2. Redarea lucrării, respectând tehnica instrumentală specifică stilului clasic	- Tehnici de emisie sonoră: spiccato clasic semispiccato detaché francez - legato cezuri în interiorul frazei muzicale sostenuto ornamente etc.
2.4. Diferențierea în audiție a diverselor interpretări, în scopul adoptării propriei versiuni	- Audiții comparate
2.5. Corelarea reprezentării auditive a lucrării cu modalitățile de interpretare a acesteia	- Mijloace de expresie - Tehnica instrumentală
2.6. Interpretarea creativă a lucrării, coordonând mijloacele de expresie muzicală	
2.7. Optimizarea propriei interpretări, pe baza analizei reacției publicului	- Audiții, recitaluri, concerte etc. - Cronicile de specialitate

LISTA DE CONȚINUTURI

Elemente de limbaj:

- Tonalitatea: intonația funcțională
- Egalizarea tonurilor și a semitonurilor
- Ritm, metru, tempo

Elemente de structură a melodiei:

- motivul
- tema

Forme specifice ale clasicismului:

- lied
- sonată
- rondo
- menuet
- tema cu variațiuni

Mijloace de expresie:

- nuanță
- accent
- cezură
- agogică mică

Tehnici instrumentale și de emisie sonoră:

- spiccato clasic și semispiccato
- deatache francez - legato
- cezura în interiorul frazei
- sostenuto
- ornamente

Audiții, cronici de specialitate

SUGESTII METODOLOGICE INSTRUMENTE CU COARDE

În clasa a IX-a elevul continuă procesul de dezvoltare intelectuală, afectivă și motrică, specifică educației muzicale începute o dată cu studiul specializat al artei interpretative. Achizițiile învățării dobândite anterior, prin studiul instrumentului și al celorlalte discipline de specialitate, îi permit acestuia o mai largă înțelegere a limbajului muzical și o interpretare cu un nivel de complexitate mai ridicat. Din acest moment, formarea unei concepții interpretative asupra operei va motiva demersul de perfecționare a tehnicii muzicale a elevului.

De asemenea, experiența dobândită va permite elevului abordarea unor lucrări ce implică cerințe speciale, cu un grad sporit de dificultate.

În activitatea didactică, se va pune accentul prioritar pe abordarea, în interpretare, a stilului clasic, pornindu-se de la premisa că elevul trebuie să devină capabil de a-și consolida competențe complexe de interpretare specifice acestui stil, necesare inclusiv pentru participarea în competiții de acest gen. Această sugestie nu invită la excluderea din repertoriu a lucrărilor muzicale aparținând altor stiluri, ci subliniază importanța clasicismului, în arta interpretativă.

În acest sens, sugerăm să se aibă în vedere:

- utilizarea modului de arcuș “spiccato”,
- redarea ornamentelor după cerințele epocii,
- un grad sporit de viteză,
- ușurință în folosirea tehnicii de schimbare a nuanțelor etc.

Pe parcursul acestui demers, profesorul trebuie să fie un organizator al activității elevului, care să îl susțină pe acesta și să îl îndrume, în atingerea competențelor prestabilite.

Nu trebuie omisă dezvoltarea muzicalității elevului, a gândirii sale muzicale, a manifestării propriei creativități în favoarea “dresajului” pe un anumit repertoriu. Aceasta nu exclude utilizarea exercițiilor de memorare a textelor muzicale studiate și de redare a acestora în interpretare, fără ajutorul partiturii. De asemenea, este absolut necesar ca fiecare operă muzicală să fie interpretată în integralitatea sa, cu acompaniament (pian sau ansamblu orchestral) și, **obligatoriu**, în public - audiții de clasă/catedră, audiții pe categorii de instrumente/pentru toate instrumentele, în școală sau în alte spații adecvate acestor activități.

În evaluarea performanțelor elevilor, vor fi utilizate criteriile precum: redarea cu fidelitate a textului muzical, coerența discursului muzical și modul de redare a stilului și a caracterului operei muzicale, nivelul de dezvoltare a deprinderilor tehnico-instrumentale și originalitatea transmiterii mesajului operei muzicale.

Conținuturile vor fi valorificate deopotrivă pentru:

- dezvoltarea tehnicii specifice fiecărui instrument în parte;
- dezvoltarea combinată a tehnicii și a muzicalității, prin abordarea studiilor specifice fiecărui instrument cu coarde și a repertoriului propus.

Prin acest document, se intenționează asigurarea pregătirii de specialitate de bază a elevilor, dincolo de care fiecare elev, sub îndrumarea cadrului didactic, își poate configura un traseu de evoluție performantă.

Dacă în perioada învățământului primar și gimnazial, pregătirea de specialitate a elevilor din școlile de muzică s-a axat pe inițierea în și cu familiarizarea cu perioadele stilistice muzicale de referință, în învățământul liceal, prin pregătirea de specialitate, se are în vedere aprofundarea perioadelor stilistice importante (clasicism, romantism, baroc, modernism).

În acest document, repertoriul are valoare de sugestie, rămânând la latitudinea cadrului didactic să propună alte repertorii, ținând cont de particularitățile de dezvoltare fizică, psihică și **intelectuală** a elevilor, astfel încât elevii să dobândească și să-și consolideze imaginea de ansamblu asupra stilului studiat, de la începutul acesteia.

Pentru a veni în ajutorul profesorului în mod concret, exemplificăm câteva activități ce contribuie la atingerea competenței 2.5. Una din activitățile careia trebuie să i se acorde o atenție specială este memorizarea textului muzical. Proces psihic complex, interpretarea din memorie reprezintă o etapă esențială în cadrul pregătirii instrumentale. Recomandăm în acest sens, ca un prim episod în memorizare să îl constituie aplicarea metodei solfegierii a temelor. Acestea pot contribui la fixarea în auzul interior a temelor din discursul muzical. Totodată, memorizarea textului nu trebuie să devină un scop în sine care să „robotizeze” elevul ci să-l ajute să se elibereze de „stresul partiturii” ca să poată reda întregul său potențial interpretativ.

Profesorul are un rol esențial în depistarea elevilor capabili de performanță și în îndrumarea lor competentă, pentru obținerea unui nivel interpretativ competitiv pe plan național și internațional. Pentru aceasta, cadrul didactic trebuie să dovedească disponibilitate pentru pregătirea continuă, prin toate mijloacele oficiale, media, etc., să participe activ la diferite acțiuni, competiții și alte forme de pregătire și formare profesională continuă, finalizând demersul prin adaptarea și implicarea sa responsabilă în pregătirea pentru performanță a elevilor, determinând eliminarea riscului promovării falselor valori.

În vederea unei mai bune organizări a procesului de predare-învățare-evaluare și pentru orientarea cadrelor didactice în elaborarea proiectării didactice, propunem următoarea rubrică:

Liceul:
Disciplina:
Profesor:.....

Elev...../Clasa..... /Nr. de ore săpt....
Anul școlar.....

Competențe specifice	Conținuturi (detalii)	Activități de învățare	Resurse	Evaluare	Observații

Pentru o mai flexibilă selecție datorată specificului învățământului vocațional, prezentăm trei modele de structuri ale desfășurării activității didactice propriu-zise:

Model A

Etapile lecției	Obiective operaționale	Activități de predare	Strategii didactice	Activități de învățare	Instrumente de evaluare	Observații
-----------------	------------------------	-----------------------	---------------------	------------------------	-------------------------	------------

Model B

Etapile lecției	Obiective operaționale	Conținuturi esențiale	Strategii didactice	Sarcini de predare-învățare-evaluare	Observații
-----------------	------------------------	-----------------------	---------------------	--------------------------------------	------------

Model C

Etapile lecției	Obiective operaționale	Strategii de predare ----- Activitatea cadrului didactic	Strategii de învățare ----- Activitatea elevului	Strategii didactice utilizate	Instrumente de evaluare	Obsevații
-----------------	------------------------	--	--	-------------------------------	-------------------------	-----------

Notă:

Competențele generale și competențele specifice din prezenta programă sunt valabile și pentru categoria *corzi grave și corzi ciupite*. Unora dintre conținuturi li se pot adăuga conținuturi specifice în funcție de instrumentul studiat. De asemenea, repertoriile pot fi completate pentru fiecare categorie de instrumente cu coarde, respectiv corzi grave și corzi ciupite.

REPERTORIU VIOARĂ (Sugestii)

Studii tehnice:

- O. Ševčík op.1 – Caietele II, III (Tehnica viorii)
- O. Ševčík op.2 – Caietele III, IV, V (Tehnica arcușului)
- O. Ševčík op.7 – Caietele I, II (Trilul)
- O. Ševčík op.8 – “Schimburi de poziție”
- O. Ševčík op.9 – “Duble coarde”
- A. A. Sarvaș op.3 – “Studiul dublelor coarde”
- H. Schradieck - “Școala tehnicii viorii”, caietele I, II
- M. Iftinchi – Schimburile de poziții în duble coarde
- R. Klenck – Studiul gamelor
- A. A. Sarvaș op.5 – Studiul acordurilor
- D. Vlădescu – “Tehnica viorii” (exerciții pentru mâna stângă)
- E. Cobilovici – Sunetele armonice la vioară
- C. Flesch – “Game și arpegii”
- C. Flesch – “Studii de bază pentru vioară” (“Urstudien für violine”)

Studii tehnico-melodice:

- R. Kreutzer – 42 Studii sau Capricii
- F. Fiorillo – 36 Studii sau Capricii
- P. Rode – 24 Capricii
- J. B.Ch. Dancla – 20 Studii, op.73
- L. J. Massart – “Arta exersării studiilor de Kreutzer” (“L’art de travailler les études de Kreutzer”)

Repertoriu preclasic și clasic**(Sugestii)**

- G. B. Viotti – Concert nr. 22 în la minor
- Ch. A de Bériot – Concert nr.1 în Re major, op. 16
- L. Spohr – Concert nr. 2 în re minor, op.2
- L. Spohr – Concert nr. 11 în Sol major, op.70
- F. David – Concert nr. 1
- F. David – Concert nr. 4 în Mi major, op. 23
- J. Haydn – Concert nr.1 în Do major
- J. Haydn – Concert nr. 2 în Sol major
- W. A. Mozart – Concert “Adelaide” în Re major
- W. A. Mozart – Concert nr. 3 în Sol major
- L. v Beethoven – Romanța în Do major și în Fa major

Repertoriu aparținând altor compozitori**(Sugestii)**

- M. Bruch – Concert nr. 1 în sol minor, op.26
- G. Tartini – Concert în Mi major
- P. Nardini – Concert în mi minor
- R. Kreutzer – Concert nr. 19 în re minor
- J. S. Bach – Concert în Mi major
- L. Boccherini – Concert în Re major
- H. Vieuxtemps – Concert nr.4 în re minor, op. 31

Sonate:

- F. M. Veracini – Sonata în sol minor
- F. M. Veracini – Sonata în mi minor (p. I. =Ritornello)
- P. Locatelli – Sonata în sol minor
- A. Corelli – Sonate
- G. Tartini – Sonata în sol minor (“Didona”)
- G. F. Haendel – Sonatele I, II, IV, V
- J. S. Bach – Muet I, Muet II, Bourée și Giga din Partita a III-a în Mi major, BWV 1006
- F. Geminiani – Sonata în do minor
- P. Nardini – Sonata în Re major
- H. Purcell – Sonata în la minor
- H. Purcell – Sonata în Do major
- J. S. Bach – Sonata în La major (cu pian)
- J. M. Leclair – Sonata în Re major

Alte lucrări**(Sugestii)**

- A. Corelli – La Folia
- W. A. Mozart – Rondo în Do major, KV 373

- W. A. Mozart – Rondo în Sol major
- W. A. Mozart – Rondo concertant în Sib major, KV 269
- H. Wieniawski – Legenda, op. 17
- P. de Sarasate – Romanța andaluză, op. 22
- P. de Sarasate – Malagueña, op.21
- H. Vieuxtemps – Baladă și Poloneză, op. 38
- H. Wieniawski- Adagio elegiac, op. 5
- P. de Sarasate – Dans nr. 8
- Fr. Kreisler – “Suferința dragostei” (“Liebesleid”)
- Fr. Kreisler – Frumosul rozmarin
- Francoeur-Kreisler – Siciliana și Rigaudon
- P. I. Ceaikovski – Melodie, op.42, nr. 3
- P. I. Ceaikovski – Scherzo, op.42, nr. 2
- D. Bughici – Suită în stil românesc, op.1
- V. Filip – Capriciul nr. 3
- V. Filip – Suită românească pentru vioară solo (părțile I-II)
- B. Bartok – Dansuri românești
- B. Bartok – Sonatina
- M. Chiriac – Serenada
- G. Enacovici – Jocuri oltenesti, op. 24
- I. Scărlătescu – Bagatela
- G. Ph. Telemann – 12 Fantezii solo
- L. Glodeanu – Sonatina, op. 16
- M. Bruch – “Kol Nidrei”, op. 47
- J. B. Senaillé – „, Introducere și Presto” (J. Manén)
- M. Moszkowski – Dansuri spaniole nr. 1 și nr. 2, op. 12
- G. Enescu – Balada, op. 4
- P. I. Ceaikovski – Vals sentimental, op. 51, nr. 6
- P. de Sarasate – Zortzico (d’ Iparaguirre), op. 39
- P. de Sarasate – Zortzico („Adios Montañas Mias”)
- Couperin-Kreisler – „La Précieuse”
- Boccherini-Kreisler – Allegretto
- A. Glazunov – Meditație, op. 32
- S. Toduță – Sonatina
- M. Jora – Mică suită, op. 3
- P. Vladigherov – Suita “Vardarul”
- F. Drdla – “Perpetuo”, op. 125
- H. Schradieck – “Perpetuum mobile” în Sib major, op. 1
- Ch. A. de Bériot – 3 Duete concertante, op. 57
- V. Filip – Poem pentru vioară cu acompaniament de pian
- J. Brahms – Dansuri ungare (ed. Joachim)
- Tartini-Kreisler – Variațiuni pe o temă de Corelli
- Ch. A. de Bériot – Variațiuni op. 1 în re minor, op. 15 în Mi major, și op. 79 în La major

INDEX AL AUTORILOR VIOARĂ

A

Accolay, Jean Baptiste
 Alard, Delphin
 Alexeev, V.
 Albeniz, Isaac

Albu, Sandu
Auer, Leopold

B

Bach, Johann Sebastian
Baklanova, Natalia
Bartok Béla
Bazzini, Antonio
Beethoven, Ludwig v
Benda, František (Franz)
Bériot, Charles Auguste de
Biber, Heinrich Ignaz Franz von
Bizet, Georges
Bloch, József (Joseph)
Blumenstengel, A.
Boccherini, Luigi
Botez, Constantin
Brahms, Johannes
Bruch, Max
Buciu, Dan
Bughici, Dumitru
Burada, Teodor T.

C

Campagnoli, Bartolomeo
Capoianu, Dumitru
Casorti, August
Ceaikovski, Piotr Ilici
Chiriac, Mircea
Cionca, Romulus
Ciortea, Tudor
Cobilovici, Emil
Comes, Liviu
Constantinescu, Paul
Corelli, Arcangelo
Couperin, Louis
Cuteanu, Eugen

D

Dancla, Jean Baptiste Charles
Daquin, Louis-Claude
David, Ferdinand
Deriețeanu, George
Dimitrescu, Constantin
Dinicu, Grigoraș
Donceanu, Felicia
Dont, Jakob
Drăgoi, Sabin
Drdla, František (Franz)
Dvořák, Antonin

E

Eftimescu, Florin
Elenescu, Emanuel
Enacovici, George
Enescu, George

Ernst, Heinrich-Wilhelm

F

Falla, Manuel de

Feldman, Ludovic

Fibich, Zdenek (Zdenko)

Filip, Vasile

Fiocco, Joseph-Hector

Fiorillo, Federigo

Flesch, Carl

Francoeur, François

Fuchs, Teodor

G

Gaviniès, Pierre

Geantă, Ionel

Gebauer, Michel-Joseph

Gemianini, Francesco

Gershwin, George

Gherțovici, Adia

Gilels, Elisabeta

Glazunov, Alexandr Konstantinovici

Glier, Reinhold Moritzovici

Glodeanu, Liviu

Gluck, Christoph Wilibald

Godard, Benjamin Louis-Paul

Gossec, François-Joseph

Gounod, Charles

Granados, Enrique

Grieg, Edvard Hagerup

Grigorian, Asatur Grigorevici

H

Haciaturian, Aram Ilici

Haendel, Georg Friedrich

Haydn, Franz Joseph

Heifetz, Jascha

Herman, Vasile

Hohmann, Christian Heinrich

Hrimaly, Johann

Huber, Adolf

I

Ianșinov, Alexei

Iftinchi, Modest

J

Jansa, Leopold

Jerea, Hilda

Joachim, Joseph

Jora, Mihail

K

Kabalevski, Dmitri Borisovici

Kayser, Heinrich Ernst

Klenck, Robert

Klepper, Walter Mihai

Komarovski, Anatol

Kreisler, Fritz
Kreutzer, Rodolphe

L

Lalo, Edouard Victor Antoine
Laub, Ferdinand
Lazăr, Filip
Leclair, Jean-Marie
Lipatti, Dinu
Lipinsky, Karol Joseph
Locatelli, Pietro
Manén, Juan
Manoliu, George
Martini, Giovanni Battista
Massart, Lambert-Joseph
Massenet, Jules
Mayseder, Joseph
Mazas, Jacques Féréol
Mendelsohn, Alfred
Mendelssohn-Bartholdy, Felix
Mostras, Konstantin
Moszkowski, Moritz
Mozart, Wolfgang Amadeus
Musorgski, Modest Petrovici

N

Nardini, Pietro
Niculescu, Mihai
Nottara, Constantin C.
Novaček, Ottokar
Novaček, Rudolf

O

Offenbach, Jacques

P

Paganini, Niccolò
Paradis, Maria-Theresia von
Pasquali, Nicolò
Pleyel, Ignaz-Joseph
Polo, Enrico
Popovici, Doru
Porpora, Nicola-Antonio
Porumbescu, Ciprian
Prokofiev, Serghei Sergheevici
Prume, François-Hubert
Pugnani, Gaetano
Purcell, Henry

R

Raff, Joachim
Rameau, Jean-Philippe
Ravel, Maurice
Ricci, Ruggiero
Rieding, Oskar (Oscar)
Ries, Franz
Rimski-Korsakov, Nikolai Andreevici

Rode, Jacques Pierre Joseph
 Rogojină, Paul
 Rossini, Gioacchino Antonio
 Rovelli, Pietro
 Rubinstein, Anton
 Rubinstein, Nathan
S
 Saint-Lubin, Léon de
 Saint-Saëns, Charles Camille
 Sarasate, Pablo Martin Meliton y Navascuez de
 Sarvaş, Anton Adrian
 Saviţchi, Octav
 Scarlatescu, Ioan
 Schmitzer, Elena
 Schradiek, Henry
 Schubert, Franz
 Schumann, Robert
 Seitz, Friedrich
 Senaillé, Jean-Baptiste
 Ševčík, Otakar
 Sibelius, Jean (Jan) Julius Christian
 Sinding, Christian
 Singer, Edmund
 Sitt, Hans
 Spohr, Ludwig (Louis)
 Stephănescu, George
 Stern, Rosi
 Stravinski, Igor Fiodorovici
 Szerémi Gustav
 Szymanowski, Karol
Ş
 Şostakovici, Dmitri Dmitrievici
T
 Tartini, Giuseppe
 Telemann, Georg Philipp
 Theodorescu, Alexandru
 Timaru, Valentin
 Toduţă, Sigismund
V
 Velehorschi, Alexandru
 Veracini, Francesco Maria
 Vieuxtemps, Henri
 Viotti, Giovanni Battista
 Vitali, Tommaso Antonio
 Vivaldi, Antonio
 Vladigherov, Pancio
 Vlădescu, Dumitru
W
 Walther, Johann-Jakob
 Waxman, Franz
 Weigl, Joseph
 Wieniawski, Henryk (Henri)

Wohlfahrt, Franz
Y
Ysaye, Eugène

Autorii programei școlare:

Prof. dr. Lucia Crinela Gorgăneanu
(coord.)
Prof.. Natalia Epure
Prof. dr. Adrian Cârđan
Lect. univ. Adrian Buliga

Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare
în Învățământul Preuniversitar – MECI
Colegiul Național de Artă *Octav Băncilă*, Iași
Liceul de Muzică *Sigismund Toduță*, Cluj Napoca
Universitatea Națională de Muzică, București

Consultanți pe probleme de curriculum:

Lect.univ. dr. Firuța Tacea

Facultatea de Pedagogie și Științele Educației,
Universitatea București

Prof. Cornelia Dumitriu

Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare
în Învățământul Preuniversitar – MECI